

גלי ירנרת לעיון בפרשת השבוע
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ שנת הארבע עשרה
יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

מהדורה מיוחדת בשביל ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לחנוך ותרבות תורניים בגולה

ל"ב

כי תשא (תשט"ו)

הערה: לחטא העגל בכללו ע"י גליון כי תשא תש"י.

למבנה הפרק כולו ע"י גליון כי תשא תש"י ג א

גלינונו הוא המשך של גליון כי תשא תש"י, העוסק אף הוא במחצית
השנייה של פרקנו.

א. תשובת אהרן. (כ"ב - כ"ד)

1. ראב"ע ד"ה אל יחר אף אדוני: בעבור גדל מעלתו.
(והשוה במדבר י"ב י"א)

מה קשה לו ומה תיקן בדבריו?

2. אתה ידעת את העם כל ברע הוא.

דש"ק: בדרך רע הם הולכים תמיד ובנסיונות לפני המקום.

העמק דבר: לעולם אומרים, כי רע להם מעמדתם במדבר.

(א) על מי מלמד אהרן סניגוריה לדעת דש"ק
ועל מי הוא מלמד סניגוריה לדעת בעל העמק דבר?

א(ב) מה הכריחו לדש"ק להוסיף מלים "הם הולכים" שאינם
כתובים במקרא?

ג(ג) למי משניהם יש להביא ראיה משמות ה' י"ט?

3. דש"ק ד"ה ואומר להם: דבר אחד "למי דהב" בלבד, והם סתרו והתפרקו
ויהנו לו.

מה קשה לדש"ק בדברי אהרן אלה ומה תיקן בתוספת
"דבר אחד בלבד" יבתוספת "והם סתרו"?

ב. כ"ו מי לה' אלי.

העמק דבר: מי שידוע העצמו שהוא אף לה' - למסור נפשו וכל אשר לו
לאהבת ה' וכבודו - פירוש, שאינו עובד את עצמו כלל...
וכשרצה משה לעשות זה האופן לצורך שעה, הוצרך לחקור
מי הוא שידוע בעצמו שהוא אף לה' או יכול לבטוח בו, שלא
יצא מכשול מדבר מסוכן הלז.

כ"ז. והרגנו איש את אחיו

העמק דבר: כל שאפשר למעט הסכנה עדיף, וכזה שיהיו מדקדקים להרג
דוקא איש את אחיו שחייב מיתה, יכירו כל ישראל שהם
מופשטים מחצון עצמם... ומזה יש ללמוד דהבא לרדוף
את הרשע על דבר שחייב באמת, מכל מקום יש להזהר שלא
להזכירו מי שהוא סונאו ומבקש דעתו - דרדיפת אדם הוא
סכנה עצומה, ואם בא בזה שמץ הנאה עצמית לא ינקה. (ומסוים
זה איתא בבראשית רבה שנענס יעקב על זעקת עשו ולא נענש
על חרדת יצחק, משום שעל חרדת יצחק ודאי הצטער יעקב הרבה,
מה שאין כן בצעקת עשו - נהנה יעקב, משום חכא נענש
על דה...)

1. במה סוטה בעל העמק דבר בפרושו לפי כ"ו

מן הפירוש הרגיל של "מי לה' אלי" ומה
המריצו לפרש כפי שפרש?

2. במה סוטה בעל העמק דבר בפרושו לכ"ז.

"איש את אחיו" מן הפירוש הרגיל?

3xx. מהי הפליאה המגובשת במסוקנו שאותה הוא מחקן ע"י פרושו?

4. מהו הרעיון המשותף שבפרושו לפי כ"ו ולפי כ"ז ומהי ה"סכנה" שמפניה הוא רוצה להזהירנו?

5. השוה דברי בעל העמק דבא כאן לדברי בעל מורה תמימה ודברי הרב קוק שהובאו בגליון פנחס חשי"ג שאלה ב. מה הרעיון המשותף לדבריהם.

ג. שאלות בספורנו

1xx (כ"א ד"ה הבאת עליו חטאה גדולה. ששמחו בקלוקל במחולות מפני שקבעת להם חג ליום המחרת וזה הוא רע מן הפסע ומן המרד טעמו בעגל. ועל זה בקש רחמים יותר כאמרו: (ל) "אתם חטאתם חטאה גדולה, וכן בתפלתו אמר: (ל"א) "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה, ולכן אמר: אע"פ שנקהלו עליך להכריחך לעשות להם העגל, מה עשו לך שהוצרכת לקבוע להם חג ליום המחרת שזאת הייתה סבת המחולות שעשו לשמחת העגל, שהייתה רעה מעשיתו. מה קשה לו ומה בא ליטב ע"י דבריו אלה?

2x (כ"ב ד"ה כי ברע הוא: טכבר היו בענין רע נצמדים לגלולי מצרים, מה קשה לו?

3) " " ואשליכנו באש: בקשתי לאחר את הדבר והשלכתי את הדבר באש בזולת תחבולות הצורפים הצריכות להתייך את הזהב, (א) מה קשה לו?

(ב) היכן מצינו בפרקנו עוד ראיות לכך, שבקט אהרן לאחר את עשייתו, כדי להרויח זמן?

4) כ"ח ד"ה כי פרעה אהרן: גלה שאין ביניהם צדיקים, שאם היו צדיקים עוזרים לאהרן כאשר נקהלו עליו, לא היה אהרן עושה העגל כלל.

x (א) מה קשה לו?

x (ב) כיצד אין דבריו אלה סותרים לנאמר בפ' כ"ו (וע' רש"י שם)?

5) כ"ח " למצאנו בקמיהם: לשם רע בין אויביהם, שיאמרו עליהם שלא נאמנו בבריתם ושביניהם "אין עושה טוב אין גם אחד" (תהלים נ"ג ד') ושלא נשאר פני כביא בתוכם וזה אע"פ שלא כלם ולא רובם נקהלו על אהרן היו כלם לשמצה על שלא מתו בקמיהם.

(א) מה פירוש מלת ל"שמצה" לפי פרושו? (וע' רמב"ן כ"ה ד"ה וטעם וירא משה החל מן ועל דרך הפסט)

(ב) מניין לספורנו "שלא כלם ולא רובם נקהלו"?

(ג) מה פירוש המלה "קמיהם" במסוקנו לפי פרושו ומה פירוש המלה "קמים" בסוף פרושו?

(ד) מה היה חטאו של העם כלו לחעתו?

השאלות המסומנות x קשות והמסומנות xx קשות ביותר יענה כל אחד לפי הבנתו ודרגתו.

תשובות יש לשלוח לנחמה ליבוביץ, ההסתדרות הציונית העולמית, המשלוח לחנוך ולחרבות תורניים בגולה, ירושלים ת.ש. 92.